

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 595/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o prijatom návrhu navrhovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA – ADVOKÁT s. r. o., Masarykova 2, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA, proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/14/22/K z 8. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/14/22/K z 8. júna 2022 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľky a skutkový stav veci

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. septembra 2022 domáha prieskumu napadnutého rozhodnutia, ktorým jej odporca v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) a čl. 9 ods. 17 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) uložil pokutu vo výške 1 092 eur za to, že nepodala oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona v tam ustanovenej lehote, čím porušila čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľka bola menovaná do funkcie 1. marca 2020, príslušné oznámenie za rok 2019 mala podať do 31. marca 2020, avšak podala ho až 5. februára 2022.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 595/2022-13 z 27. októbra 2022 prijal návrh navrhovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II. Argumentácia navrhovateľky

3. Navrhovateľka pred ústavným súdom namieta, že ústavný zákon v prípade iného verejného funkcionára podľa čl. 7 ods. 5 písm. e) ústavného zákona výslovne neurčuje, ktorý výbor Národnej rady Slovenskej republiky je výborom určeným na podanie oznámenia. Záver odporcu o tom, že na účel podania oznámenia podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona sa v takomto prípade má vychádzať z § 58 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rokovacom poriadku“), nie je podľa jej názoru presvedčivý.

4. Navrhovateľka zdôrazňuje, že podala majetkové priznania vedúceho zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme za rok 2019 už 28. februára 2020, za rok 2020 už 15. januára 2021 a za rok 2021 už 20. januára 2021, teda v zákonných lehotách, a to príslušnému orgánu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Ak deklarovala svoje osobné majetkové pomery v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, nemohlo dôjsť k ohrozeniu verejného záujmu, a teda ani porušeniu ústavného zákona.

5. Napokon navrhovateľka poukazuje na nezrozumiteľnosť napadnutého rozhodnutia, keď konanie vo veci č. VP/22/22/K vedené proti nej v skutkovo zhodnej a právne totožnej veci bolo zastavené. Vzhľadom na uvedené malo byť zasiahnuté do jej právnej istoty a jej legitímneho očakávania.

6. Na základe uvedeného navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť.

III. Vyjadrenie odporcu a replika navrhovateľky

III.1. Vyjadrenie odporcu:

7. Odporca vo svojom vyjadrení ústavnému súdu poukázal na to, že k otázke výboru určeného na podávanie oznámení podľa ústavného zákona sa v napadnutom rozhodnutí vyjadril dostatočne zrozumiteľne. Opätovne odkázal na § 58 ods. 1 písm. b) zákona o rokovacom poriadku. Tento jeho záver je podporený aj judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 787/2016).

8. K ďalším argumentom navrhovateľky uviedol, resp. odkázal na svoje závery, že navrhovateľka si svoju povinnosť podľa ústavného zákona preukázateľne nesplnila a že podanie majetkového priznania vedúceho zamestnanca nenahrádza podanie oznámenia podľa ústavného zákona.

9. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky o skutkovo zhodnej a právne totožnej veci (nepodanie oznámenia za rok 2020), odporca poukázal na skutočnosť, že v danej veci išlo o nepodanie „pravidelného“ oznámenia počas výkonu funkcie, kým v tejto veci ide o nepodanie oznámenia v súvislosti s ujatím sa výkonu verejnej funkcie. V tejto veci teda ide o deklarovanie *de facto* stavu pred nástupom do verejnej funkcie, kým v označenej (inej) veci išlo o deklarovanie zmien či prírastkov v majetkových pomeroch. Rozhodnutie odporcu vo veci č. k. VP/22/22/K, na ktorú navrhovateľka odkazuje, bolo prijaté s ohľadom na tam dané okolnosti veci, vyjadrenia navrhovateľky, ako aj „procesnú empatiu“.

10. Vzhľadom na uvedené odporca navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

III.2. Replika navrhovateľky:

11. Navrhovateľka odkázala na dôvody svojho návrhu a zdôraznila, že vždy promptly reagovala na každý podnet orgánu verejnej moci. Keď bola upozornená na skutočnosť, že odporca je výborom, ktorý má prijať jej oznámenia podľa ústavného zákona, ešte v ten deň túto svoju povinnosť splnila.

IV.

Posúdenie dôvodnosti návrhu

12. Ústavný súd vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov stabilne judikuje, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (II. ÚS 185/2014, II. ÚS 878/2014).

13. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri výpočte pokuty za porušenie ústavného zákona nemôže odporca pokutu prispôbovať existencii či neexistencii úmyslu verejného funkcionára porušiť jeho povinnosť, prípadne zohľadňovať dĺžku výkonu verejnej funkcie verejným funkcionárom či životné okolnosti na strane verejného funkcionára, aj keď sa ich zohľadnenie môže javiť verejnému funkcionárovi ako spravodlivé či rozumné (porov. vec II. ÚS 787/2016, v ktorej navrhovateľka síce príslušné oznámenie podľa ústavného zákona podala, avšak nie písomne odporcovi, ale elektronicky jeho predsedovi, vec sp. zn. II. ÚS 448/2018, v ktorej navrhovateľka nepodala oznámenie v dôsledku tvrdenej dlhodobej práceneschopnosti, vec sp. zn. I. ÚS 110/2019, v ktorej navrhovateľka vo vzťahu k neuvedeniu majetku – pozemkov pod nehnuteľnosťou – v jej oznámení argumentovala neúmyselným porušením povinnosti a verejným povedomím o jej vlastníckom vzťahu, keď nehnuteľnosti o. i. prezentovala aj na sociálnych sieťach, alebo vec sp. zn. I. ÚS 331/2021, v ktorej navrhovateľ argumentoval neúmyselným porušením povinnosti a omeškaním „len“ 16 dní).

14. Ako už bolo uvedené, zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona. Nenaplnenie ústavného zákona, resp. skutočnosť, že navrhovateľ porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z ústavného zákona, predstavuje dostatočný a relevantný základ na záver odporcu o porušení ústavného zákona a uložení pokuty podľa ústavného zákona. Verejný funkcionár domáhajúci sa zrušenia rozhodnutia vydaného na základe ústavného zákona má v tomto type konania pred ústavným súdom preukázať, že si svoju povinnosť splnil, a tým sa zbaviť svojej zodpovednosti podľa ústavného zákona.

15. Navrhovateľka pred ústavným súdom namieta, že z ústavného zákona nie je zrejmé, ktorému výboru Národnej rady Slovenskej republiky mala ako iná verejná funkcionárka podať príslušné oznámenie.

16. Bez toho, aby sa ústavný súd bližšie zaoberal touto argumentáciou navrhovateľky, považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že navrhovateľka nepodala príslušné oznámenie Národnej rade Slovenskej republiky vôbec, čo vo svojom návrhu aj sama uznáva, resp. nespochybňuje.

Z uvedeného dôvodu jej je pozícia, ako aj možnosť argumentácie pred ústavným súdom značne obmedzená.

17. Ako už bolo uvedené, úlohou verejného funkcionára v tomto konaní je preukázať, že si svoju povinnosť splnil. Navrhovateľka netvrdí, že si svoju povinnosť splnila (napr. podaním oznámenia inému výboru), ale tvrdí, že si ju nesplnila, pretože z ústavného zákona podľa jej názoru nie je zrejmé, ktorému konkrétnemu výboru mala oznámenie podať. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že si svoju povinnosť podľa ústavného zákona v stanovenej lehote vôbec nesplnila.

18. Pokiaľ navrhovateľka tvrdí, že už reálne nemohla ohrozovať verejný záujem, pretože podala majetkové priznania vedúceho zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme príslušnému orgánu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, ústavný súd konštatuje, že uvedená skutočnosť nenahrádza splnenie povinnosti podľa ústavného zákona. Ako na to správne poukázal aj odporca, v prípade podania majetkového priznania podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme a v prípade podania oznámenia podľa čl. 7 ústavného zákona ide o splnenie dvoch odlišných povinností vyplývajúcich z dvoch odlišných právnych predpisov, pričom aj rozsah ich splnenia (rozsah povinností podľa príslušných formulárov) je odlišný.

19. Navrhovateľka napokon argumentuje, že iné konanie pred odporcom týkajúce sa nesplnenia jej povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona za rok 2020 bolo zastavené, v dôsledku čoho nadobudla legitímne očakávanie (právnú istotu), že aj ďalšie podobné konanie proti nej bude zastavené. Argumentácia navrhovateľky týkajúca sa tohto iného konania pred odporcom nie je v žiadnej súvislosti s touto prejednávanou vecou.

20. Podľa § 239 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavný súd rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci uznesením potvrdí, ak zistí, že je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi predpismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (m. m. I. ÚS 71/2019, III. ÚS 274/2021, III. ÚS 58/2022, I. ÚS 239/2022).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu